

Innspill fra Den norske Forleggerforening til høring av Kulturmeldingen

Kulturmeldingen begrunner godt behovet for en offensiv kulturpolitikk. Så la oss gå rett på utfordringene.

Den første gjelder lesing. I meldingen understrekes det hvor viktig det er at folk leser, og at litteraturen fortsatt skal være en viktig del av menneskers liv, med betydning og relevans for samfunn og demokrati. Det leses mye i Norge i dag, men lesingen er under sterkt press.

Leserundersøkelser viser at folk i aldersgruppen 25-39 bare leser halvparten så mange bøker nå som de gjorde for tolv år siden. Heldigvis sier leserne at de ønsker å lese mer, vi kan gjøre noe.

Bokhandlerforeningen og Forleggerforeningen skal samarbeide om kampanjen «Hele Norge leser». Egne midler og støtte fra Bokåret 2019, skal brukes til å motivere til mer lesetid og til å innarbeide nye lesevaner. Men vi må satse over lang tid, ett bokår holder ikke. Det lærte vi på slutten av 1990-tallet, hvor vi også så en nedgang i lesingen. Bransjen og det offentlige mobiliserte og utviklingen snudde.

Den andre utfordringen handler om mangfold. I bokbransjen har vi for dårlig mangfoldsrepresentasjon. Vi må gjøre oss relevante for flere og utvide nedslagsfeltet vårt. I Forleggerforeningen utvikler vi nå en arena for refleksjon og handling rundt disse utfordringene, i samarbeid med institusjoner som har spisskompetanse på mangfold i kulturlivet, blant annet Kulturrådets prosjekt *Inkluderende kulturliv i Norden*. Kulturrådets arbeid med kunnskapsdeling og kompetansetilførsel må videreføres.

For det tredje: Meldingen peker på viktigheten av de litteraturpolitiske virkemidlene. I ny Bokforskrift satser vi på at Kulturministeren sørger for at bransjens innspill blir hørt.

Merverdifritak på digitale publikasjoner skal endelig komme på plass, men definisjonen av e-boka som Skatteetaten foreslår er både gammelmodig og innovasjonshemmende, og må endres. Vi må ikke skusle bort de mulighetene for økt lesing og lytting som god digital bokutvikling gir.

Innkjøpsordningene er en bærebjelke i det norske litteraturpolitiske systemet. Men ordningen for allmenn sakprosa bør gjennomgås, forbedres og utvides. Vi må få en automatisk ordning med større budsjettammer. I disse «fake news tider» trenger vi god norsk sakprosa mer enn noen gang.

Vi er inne i et spennende bokår. Gjestelandssatsningen kommer til å bli en suksess. Men den må følges opp med oppjusterte bevilgninger til NORLA, slik at den økte oversetterstøtten kan videreføres og sikre fortsatt vekst i eksport av norsk litteratur.

Oppsummert mener vi at Kulturmeldingen er et godt overordnet dokument. Men den må følges opp med ambisiøs og konkret politikk, for at vi skal kunne videreføre de store satsingene som gjøres for norsk litteratur i utlandet og her hjemme i år.

Oslo 18.2.2019